

1991 No.GT46

**AFKONDIGINGSBLAD
VAN
ARUBA**

LANDSBESLUIT van 14 juni 1991 no. 9, bepalende de opneming in de afzonderlijke afdeling van het Afkondigingsblad van Aruba van de geldende tekst van de Monumentenverordening.

Uitgegeven, 19 juli 1991

De minister van Justitie,

H.S. Croes

DE GOUVERNEUR van Aruba,

Op de voordracht van de minister van Justitie,

Gelet op:

artikel 6, eerste lid, van de Algemene overgangsregeling wetgeving en bestuur (AB 1987 no. GT 2);

HEEFT BESLOTEN:

- I. vast te stellen de in de bijlage bij dit landsbesluit opgenomen tekst van de Monumentenverordening, zoals deze luidt na de daarin aangebrachte wijzigingen bij de Algemene overgangsregeling wetgeving en bestuur (AB 1987 no. GT 2);
- II. dit landsbesluit op te nemen in de afzonderlijke afdeling van het Afkondigingsblad van Aruba.

Gegeven te Oranjestad, 14 juni 1991

F.B. Tromp

De minister van Justitie,
H.S. Croes

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

Voor de toepassing van deze landsverordening wordt verstaan onder:

- de Minister : de minister van Welzijnszaken;
- monumenten : zaken welke vóór ten minste vijftig jaar vervaardigd zijn, en die van algemeen belang worden geacht wegens hun schoonheid, hun betekenis voor de wetenschap, de geschiedenis van het Land of hun volkskundige waarde;
- beschermden monumenten : monumenten welke zijn ingeschreven in het ingevolge deze landsverordening vastgestelde register;
- kerkelijke monumenten : onroerende monumenten en beschermden monumenten, onroerend van karakter, welke eigendom zijn van een kerkgenootschap, een godsdienstige gemeenschap of van een kerkelijke instelling, en welke uitsluitend of voor een overwegend deel worden gebruikt voor de uitoefening van de eredienst;
- stads- en dorpsgezichten : groepen van onroerende zaken, hieronder begrepen bomen, wegen, straten en pleinen, welke met een of meer tot de groep behorende monumenten een beeld vormen, dat van algemeen belang is wegens de schoonheid of het karakter van het geheel;
- beschermden stads- en dorpsgezichten : stads- en dorpsgezichten welke zijn ingeschreven in de ingevolge deze landsverordening vastgestelde registers.

MONUMENTENRAAD

Artikel 2

1. Er is een Monumentenraad die tot taak heeft de Minister desgevraagd of uit eigen beweging van voorlichting te dienen in zaken welke op monumenten of stads- en dorpsgezichten betrekking hebben.

2. De Monumentenraad houdt zich geregeld op de hoogte van de aanwezigheid van monumenten, alsmede van de toestand waarin de beschermde monumenten zich bevinden, en brengt daaromtrent ten minste eenmaal per jaar een rapport aan de Minister uit.

3. De Minister regelt, voor zover nodig, zijn inrichting en werkwijze.

Artikel 3

1. De Monumentenraad bestaat uit ten minste zeven en ten hoogste elf leden.

2. De voorzitter en de overige leden worden bij landsbesluit benoemd en ontslagen.

3. Voor benoeming komen zoveel mogelijk personen in aanmerking, die geacht kunnen worden deskundig te zijn op het gebied van de bouwkunde, de kunst of de geschiedenis van land en volk van Aruba.

4. Bij landsbesluit wordt een secretaris aan de Monumentenraad toegevoegd.

AANWIJZING TOT BESCHERMD MONUMENT

Artikel 4

1. Monumenten kunnen door de Minister, de Monumentenraad gehoord, worden aangewezen tot beschermd monument.

2. Een voorlopige beschikking tot aanwijzing wordt schriftelijk ter kennis gebracht van degenen die als eigenaren en/of zakelijk gerechtigden van het betreffende monument aan de Minister bekend zijn. De kennisgeving welke aangetekend wordt verzonden, vermeldt de redenen waarom overwogen wordt de zaak tot beschermd monument aan te wijzen. Bij monumenten geschiedt de kennisgeving voor zoveel mogelijk aan degenen die als zodanig in de kadastrale legger of de hypothecaire boekhouding bekend staan.

Artikel 5

1. Uiterlijk op de dertigste dag na die van de schriftelijke kennisgeving ingevolge artikel 4, tweede lid, kan ieder van de eigenaren of zakelijk gerechtigden tot het betreffende monument een bezwaarschrift, houdende een uiteenzetting van zijn grieven tegen de voorlopige beschikking tot aanwijzing, bij de Gouverneur indienen. Als de dag van indiening geldt de datum van het ontvangststempel dat op het bezwaarschrift wordt geplaatst.

2. Bij landsbesluit wordt binnen zes maanden na de dag van indiening op het bezwaarschrift beslist. De beslissing wordt, met redenen omkleed, schriftelijk ter kennis van de indiener van het bezwaarschrift gebracht. Indien binnen voornoemde termijn van zes maanden geen beslissing is genomen, wordt de beschikking tot voorlopige aanwijzing beschouwd te zijn vernietigd.

3. Een beschikking tot aanwijzing wordt na de veertigste dag, volgende op de schriftelijke kennisgeving ingevolge artikel 4, tweede lid, of, in geval van indiening van een bezwaarschrift ingevolge het eerste lid van dit artikel, nadat de afwijzing bij landsbesluit is bekrachtigd, zo spoedig mogelijk ter algemene kennis gebracht door plaatsing in het Afkondigingsblad van Aruba.

REGISTER

Artikel 6

1. Nadat in het Afkondigingsblad van Aruba een beschikking tot aanwijzing is geplaatst, wordt het desbetreffende monument ingeschreven in de openbare registers voor roerende, onderscheidenlijk voor onroerende zaken, onder vermelding van het aangeduide belang of de aangeduide belangen.

2. De in het eerste lid bedoelde registers berusten onder de secretaris van de Monumentenraad.

3. Bij of krachtens landsbesluit, houdende algemene maatregelen, worden de nodige voorschriften omtrent de inrichting en het beheer van de in het eerste lid bedoelde registers vastgesteld.

Artikel 7

1. De secretaris van de Monumentenraad geeft aan de hypotheekbewaarder kennis van de inschrijving, ingevolge artikel 6, van een beschermd monument, onroerend van karakter.

2. Van wijziging in de kadastrale tenaamstelling of kadastrale aanduiding van een beschermd onroerend monument geeft de betreffende hypotheekbewaarder binnen veertien dagen kennis aan de secretaris van de Monumentenraad, die deze wijziging aanbrengt in de in artikel 6 bedoelde registers.

3. De Minister is bevoegd ambtshalve of op verzoek van de belanghebbenden, de Monumentenraad gehoord, in de registers wijzigingen te doen aanbrengen. De artikelen 4, 5 en 6 zijn van overeenkomstige toepassing.

VERGUNNING

Artikel 8

1. Het is verboden zonder vergunning van de Minister of in strijd met bij zodanige vergunning gestelde voorwaarden graafwerk te verrichten of te laten verrichten ter opsporing of ter onderzoeking van monumenten.

2. Het is verboden een beschermd monument te beschadigen of te vernielen.

3. Het is verboden zonder vergunning van de Minister of in strijd met bij zodanige vergunning gestelde voorwaarden:

- a. een beschermd monument af te breken, indien het onroerend van karakter is, te verplaatsen of in enig opzicht te wijzigen;
- b. een beschermd monument te herstellen, te gebruiken of te laten gebruiken op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht.

Artikel 9

1. Een vergunning als bedoeld in artikel 8, wordt schriftelijk verzocht. Daarbij worden de door de Minister verlangde gegevens overgelegd. De Minister zendt omgaand een ontvangstbevestiging aan belanghebbende, met vermelding van de datum van ontvangst.

2. De Minister beslist, de Monumentenraad gehoord, op het verzoek binnen zes maanden na de datum van ontvangst. Indien hij zijn beslissing niet binnen zes maanden na de dag van ontvangst ter kennis van de verzoeker heeft gebracht, wordt de vergunning geacht te zijn verleend.

3. De Minister kan aan een vergunning voorwaarden verbinden in het belang van het monument.

4. Indien de vergunning is geweigerd of aan de vergunning voorwaarden zijn verbonden en de belanghebbende daardoor schade lijdt, die redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven, kan de Minister hem op zijn verzoek een naar billijkheid te bepalen schadevergoeding toekennen.

Artikel 10

De Minister neemt met betrekking tot een kerkelijk monument geen beslissing ingevolge artikel 9 dan in overeenstemming met de eigenaar, indien en voor zover het betreft een beslissing waarbij wezenlijke belangen van de godsdienstoefeningen in dat monument in het geding zijn.

BESCHERMDE MONUMENTEN

Artikel 11

De Minister kan, zo nodig met behulp van de sterke arm, doen beletten, dat wordt gehandeld in strijd met een verbod of een voorwaarde, bedoeld in artikel 8. Hij kan op kosten van de overtreders ongedaan maken, hetgeen in strijd hiermede is verricht, en het beschermde monument, voor zover nodig, in zijn vroegere toestand doen terugbrengen. Spoedeisende gevallen uitgezonderd, geschiedt dit niet, dan nadat de overtreders schriftelijk is gewaarschuwd.

Artikel 12

1. De eigenaren, de zakelijk gerechtigden of degenen die ingevolge het Burgerlijk Wetboek van Aruba (AB 1989 no. GT 100) tot onderhoud en herstel gehouden zijn, zijn verplicht de werkzaamheden tot onderhoud en herstel van het beschermde monument naar goed beheer te verrichten of te doen verrichten.

2. Indien de betrokken natuurlijke of rechtspersonen in verzuim zijn tijdig zelf de in het eerste lid bedoelde werkzaamheden te verrichten, kan de Minister, met inachtneming van een termijn van drie maanden en na aan hen gedane aanmaning en voor zover binnen die termijn zodanige werkzaamheden niet worden aangevangen of niet regelmatig vanaf het aanvangen daarvan uitgevoerd, die werkzaamheden doen verrichten.

3. De gerechtigden tot een beschermd monument zijn verplicht de uitvoering van de werken welke de Minister, de Monumentenraad gehoord, daaraan of daarin nodig of wenselijk acht, of waartoe hij ingevolge artikel 11 of het tweede lid van dit artikel opdracht heeft gegeven, te gedogen. De uitvoering van de werken wordt, zo nodig, mogelijk gemaakt met behulp van de sterke arm.

KOSTEN

Artikel 13

1. De noodzakelijke kosten van onderhoud en herstel van een beschermd monument komen voor een deel, per geval door de Minister vast te stellen, ten laste van het Land en voor het overige deel ten laste van de ingevolge artikel 12, eerste lid, tot onderhoud en herstel verplichte natuurlijke personen of rechtspersonen. De ten laste van het Land komende kosten worden, na daartoe ingediend schriftelijk verzoek van de belanghebbenden, door het Land vergoed.

2. De kosten van onderhoud en herstel van de ingevolge artikel 12, derde lid, door de Minister nodig of wenselijk geachte toevoegingen aan een beschermd monument, komen voor het geheel ten laste van het Land.

3. Indien een beschermd monument bestaat uit een bouwval of uit de resten van een nederzetting, hebben de eigenaren of zakelijk gerechtigden geen aanspraak op het genot daarvan en zijn verplicht de door of vanwege de Minister toegelaten bezoekers toegang tot het beschermde monument te verlenen. Zij hebben daarentegen recht op een jaarlijkse vergoeding van Landswege van de huurwaarde van de grond waarop het beschermde monument zich bevindt. De kosten van deszelfs onderhoud komen eveneens voor het geheel ten laste van het Land.

Artikel 14

1. De Minister kan bij dwangbevel de ingevolge deze landsverordening voor rekening van een ander door het Land gedane uitgaven invorderen.

2. Het dwangbevel wordt op kosten van de schuldenaar bij deurwaardersexploit betekend en ten uitvoer gelegd op de wijze, bij het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van Aruba ten aanzien van vonnissen en authentieke akten voorgeschreven.

3. Binnen dertig dagen na de betekening staat verzet tegen het dwangbevel open door dagvaarding van het Land. Het verzet schorst de tenuitvoerlegging.

Artikel 15

1. Aan de eigenaren en zakelijk gerechtigden van monumenten kan door de Minister, op advies van de Monumentenraad, een bijdrage vanwege het Land in de kosten van onderhoud en herstel worden toegekend.

2. Aan de tegemoetkoming worden voorwaarden verbonden, vast te stellen volgens regelen te stellen bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen.

BESCHERMDE STADS- EN DORPSGEZICHTEN

Artikel 16

Gehoord de Monumentenraad, kunnen de Minister en de minister van Algemene Zaken stads- en dorpsgezichten aanwijzen, welke naar hun oordeel voor bescherming in aanmerking komen, en kunnen zij zodanige aanwijzing intrekken. Van aanwijzing en intrekking doet de Minister mededeling in de Landscourant van Aruba en geeft hij kennis aan de Monumentenraad en de Staten.

Artikel 17

De secretaris van de Monumentenraad houdt een register aan. In het register schrijft hij de stads- en dorpsgezichten in, onderscheidenlijk voert hij deze van het register af, voor zover tegen de aanwijzing onderscheidenlijk intrekking binnen de in artikel 19 bedoelde termijn geen beroep is ingesteld of een beroep is afgewezen.

OPGRAVINGEN EN VONDSTEN

Artikel 18

1. Van vondsten van zaken die duidelijke aanwijzingen inhouden van roerende monumenten bij opgravingen en graafwerk, zal door de vinder, hetzij door de uitvoerder van de graafwerkzaamheden of diens plaatsvervanger, binnen drie dagen mededeling worden gedaan aan de Minister. Deze doet hiervan onmiddellijk mededeling aan de Monumentenraad.

2. Roerende monumenten kunnen op aanwijzing van de Minister naar een voor hun bewaring geschikte plaats worden overgebracht.

3. De eigenaar van een beschermd monument, roerend van karakter, is op aanwijzing van de Minister, de Monumentenraad gehoord, verplicht tot eigendomsoverdracht daarvan door levering aan het Land, doch heeft recht op een uitkering gelijk aan de waarde van het voorwerp.

4. De minister kan, de Monumentenraad gehoord, bepalen, dat beschermde monumenten, roerend van karakter, ter openbare bezitting in bruikleen worden afgestaan.

5. Met monumenten wordt in dit artikel, onder het eerste lid, bedoeld, voorwerpen waarvan de vinder redelijkerwijs moet vermoeden, dat zij als zodanig dienen te worden beschouwd.

BEROEP

Artikel 19

1. Belanghebbenden kunnen van een beslissing, genomen krachtens deze landsverordening, voor zover daarin niet in deze landsverordening wordt voorzien, binnen twee maanden na datum van verzending, bij de Gouverneur in beroep komen. Bij een publicatie ingevolge artikel 5, derde lid, is zodanig beroep mogelijk binnen twee maanden na de datum van afkondiging van het desbetreffende Afkondigingsblad van Aruba. Ingeval een vergunning wordt geacht te zijn verleend ingevolge artikel 9, tweede lid, kunnen belanghebbenden in beroep komen binnen twee maanden na de datum waarop de daar genoemde termijn van zes maanden is verstreken.

2. Het beroepschrift bevat de gronden waarop het beroep rust.

3. Het beroep schorst de werking van een vergunning als bedoeld in artikel 8.

STRAF- EN SLOTBEPALINGEN**Artikel 20**

1. Hij die een bepaling van deze landsverordening overtreedt of handelt zonder of in strijd met een vergunning, een voorschrift of een voorwaarde ingevolge deze landsverordening, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste één jaar of geldboete van ten hoogste vijfduizend florin.

2. Indien het strafbare feit wordt begaan door of vanwege een rechtspersoon, wordt de strafvervolgning ingesteld en de straf uitgesproken tegen hem die tot het feit opdracht gaf, of die de feitelijke leiding had bij het verboden handelen of nalaten, hetzij tegen beiden.

Artikel 21

De feiten, bij deze landsverordening strafbaar gesteld, worden beschouwd als overtredingen.

Artikel 22

1. De Minister wijst de personen aan, die belast zijn met het toezicht op de uitvoering en de naleving van deze landsverordening. Zij hebben van des voormiddags acht uur tot zonsondergang toegang tot alle beschermde monumenten. Bij weigering van toegang verschaffen zij zich deze met behulp van de sterke arm.

2. Kerken en andere gebouwen, voor de eredienst bestemd, betreden zij ambtshalve niet gedurende een godsdienstoefening.

3. In woningen treden zij tegen de wil van de bewoner niet binnen dan vergezeld van een hulpofficier van justitie, dan wel voorzien van een algemene of bijzondere last van de officier van justitie.

4. Van dit binnentreden wordt binnen tweemaal vierentwintig uren procesverbaal opgemaakt. Hierin wordt mede van het tijdstip van het binnentreden en van het ermede beoogde doel melding gemaakt. De voorgenomde personen zijn bevoegd zich van bepaalde door hen aan te wijzen personen te doen vergezellen. In dit geval wordt hiervan in het proces-verbaal melding gemaakt.

Artikel 23

Deze landsverordening kan worden aangehaald als Monumentenverordening.